

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi tasausverolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Maahan tuoduista tavaroista kannetaan tasausveroa, joka määrältään vastaa maassa valmistettuja tuotteita keskimäärin rasittavaa piilevää veroa. Nykyisen tasausverolain voimassaoloaika päättyy vuoden 1990 lopussa, minkä vuoksi lain voimassaoloaikaa jatketaan.

Liikevaihtoverojärjestelmään ehdotettujen, piilevän veron kertymistä vähentävien muutosten johdosta tasausveromääriä tulisi vastaavasti alentaa 0,3 prosenttiyksiköllä 1.10.1991.

Sähköenergian tasausvero poistettaisiin 1.10.1991. Lisäksi täsmennetään teollisuuden käyttöön tulevien tavaroiden verottomuussäännöstä niin, että voidaan varmistaa edun kohdentaminen asianomaiselle teollisuudelle.

Esitys liittyy vuoden 1991 tulo- ja menoarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1991 alusta ja olemaan voimassa vuoden 1991 loppuun.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Nykyinen tilanne

Maahan tuoduista tavaroista on kannettu tasausveroa vuodesta 1971 lähtien. Nykyisen tasausverolain (922/71) voimassaoloaikaa on jatkettu vuosittain, viimeksi vuoden 1990 loppuun (laki 981/89). Tasausveron määrät vaihtelevat 1,0 prosentista 4,6 prosenttiin. Keskimääräinen vero on 1,95 prosenttia tuontihinasta.

Tasausverolain tarkoituksena on asettaa ulkomaiset tavarat verotuksellisesti samaan asemaan kotimaassa valmistettujen tavaroiden kanssa siten, että tuontitavaroista kannetaan kotimaisia tavaroita keskimäärin rasittavaa piilevää verokustannusta vastaava tasausvero. Nykyisen liikevaihtoverojärjestelmän rakenteesta lähinnä johtuu, että vero kertaantuu ja piilevää veroa muodostuu.

Tasausveron piiriin kuuluu noin 54 prosenttia tuontitavaroista. Suurin osa tavaroista on vapautettu verosta erilaisin perustein. Tasausverolain liitteenä olevan verotaulukon mukaan veroa ei kanneta esimerkiksi öljytuotteista, kivihiilestä eikä jalostamattomista maataloustuotteista. Lisäksi vientitavaran valmistukseen käytettävät tavarat (5 §) sekä teollisuuden käyttöön tulevat raaka-aineet, tuotantotarvikkeet ja investointitavarat (6 §) ovat tasausverottomia ehdolla, ettei verottomuus aiheuta haittaa kotimaiselle tuotannolle. Teollisuuden käyttöön tulevien tavaroiden verottomuuden vahvistaa tullihallitus joko yleispäätöksellä tai hakemuksesta antamallaan yrityskohtaisilla päätöksillä.

Tasausveroa kannettiin 1069 miljoonaa markkaa vuonna 1989. Tasausveron määrästä kertyi 65 prosenttia raaka-aineista, tuotantotarvikkeista ja investointitavaroista sekä 35 prosenttia kulutustavaroista.

1.2. Ehdotetut muutokset

Verotaulukko, tasausveromäärät. Liikevaihtoverolainsäädännön kokonaisuudistus tähtää verollisessa liiketoiminnassa käytettävien tuotantopanosten vähennysjärjestelmän laajentamiseen niin, että se vastaisi arvonnäköverojärjestelmän periaatteita. Tämä merkitsee veron kertaantumisen ja piilevän verorasituksen vähentämistä sekä tasausveroperusteiden poistumista vähitellen. Hallituksen esitys eduskunnalle liikevaihtoverolaiksi (hall.es. n:o 96/1990 vp.) sisältää osan uudistamista tarkoittavista muutosehdotuksista. Esityksessä vähennysoikeutta ehdotetaan laajennettavaksi koskemaan sellaista käyttöomaisuutta, jonka todennäköinen taloudellinen käyttöaika on enintään kolme vuotta. Muutos tulisi voimaan 1. 10. 1991. Lisäksi erikseen annettavalla esityksellä valmistustoiminnan kone- ja laiteinvestointien liikevaihtoveron täysimääräinen vähennysoikeus on tarkoitus saattaa voimaan jo 1. 1. 1991.

Liikevaihtoverojärjestelmään ehdotetut muutokset vähentävät kertaantuvan liikevaihtoveron määrää noin 3,3 miljardilla markalla. Kertaantuvan veron vähentyminen edellyttää myös tasausveron alentamista ja asteittaista poistamista. Tämän vuoksi ehdotetaan, että tasausveromääriä alennettaisiin 1.10.1991 alkaen 0,3 prosenttiyksiköllä. Veromäärien alennukset tehtäisiin lain liitteenä olevaan verotaulukkoon.

Vuoden 1991 aikana selvitetään kertaantuvan liikevaihtoveron alentumisen edellyttämät tasausveron muutokset sanotun vuoden jälkeen.

Lisäksi ehdotetaan maahan tuotavan sähköenergian tasausvero poistettavaksi 1.10.1991. Tasausverolain nojalla teollisuuden käyttöön tulevat tavarat voidaan vapauttaa tasausverosta, milloin verottomuus ei aiheuta haittaa kotimaiselle tuotannolle. Sähkön tuonti ei aiheuta haittaa kotimaiselle tuotannolle, koska sitä tuodaan yleensä vain määrä, jota Suomen sähkötuotanto ei pysty toimittamaan riittämättömien voimavarojen vuoksi. Käytännössä ei ole mahdollista tarkkaan selvittää teollisuuden käyttämää osuutta tuontisähköstä, koska se johdetaan valtakunnan verkon kautta sekä teollisuuden että muiden ostajien käyttöön. Aloitteen sähkön tasausveron poistamisesta on tehnyt kotimainen sähkön tuottaja, koska veron kohdistaminen vain teollisuuskäytön ulkopuolisille kohteille on vaikeata.

6 §, *tasausverottomuuden kohdentaminen teollisuudelle.* Lainkohdan 1 momentin mukaan teollisuuden käyttöön tulevat tavarat ovat verottomia, milloin verottomuus ei aiheuta haittaa kotimaiselle tuotannolle. Tullihallitus päättää hakemuksesta onko tavara katsottava sellaiseksi, että sille voidaan myöntää tasausverottomuus mainituin perustein. Säännöksen soveltamisaluetta on laajennettu ja sanamuotoa muutettu vuoden 1985 alusta voimaan tulleella lailla (894/84). Lainkohdan nojalla teollisessa tuotantotoiminnassa käytettävälle tavaralle myönnettävä tasausverottomuus on tarkoitettu nimenomaan teollisuuden kilpailukyyn säilyttämiseksi poistamalla verosta muutoin aiheutuva ylimääräinen kustannus. Sanamuodon muutoksella ei ollut tarkoitus muuttaa tätä tavoitetta. Tämän vuoksi maahantuojalta, joka itse ei käytä tavaraa teollisessa tuotannossa, vaaditaan tullauksen tai tullinoikaisun yhteydessä verottomuuden saamiseksi yleensä selvitys tavarantoimittajasta ja käyttökohteesta eli verodun kohdentumisesta.

Korkein hallinto-oikeus on kuitenkin tasausveron palauttamista koskevan valitusasian yhteydessä katsonut, että tullihallitus ei voi kyseessä olevan lainkohdan nojalla evätä verottomuutta, vaikka selvitystä veroedun käytöstä asianomaisen teollisuuden hyväksi ei esitettäisi. Tämän vuoksi tasausveron palauttamista tarkoittavissa tapauksissa veroetu voi lain tarkoituksen vastaisesti jäädä huolitsijan, kaupan tai yleensä muun maahantuojan kuin teollista toimintaa harjoittavan yrityksen hyödyksi. Koska tilanne on lain alkuperäisen tarkoituksen vastainen, ehdotetaan, että säännöksen sanamuotoa selkeytetään sisällyttämällä siihen nimenomainen ehto verottomuuden menemisestä asianomaisen teollisuuden hyväksi.

10 §, *voimassaoloajan jatkaminen.* Lain voimassaoloaika päättyy vuoden 1990 lopussa, minkä vuoksi sitä ehdotetaan jatkettavaksi vuoden 1991 loppuun.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Tasausveroa arvioidaan kertyvän vuonna 1991 noin 1 125 miljoonaa markkaa. Tasausveron alentamisen 0,3 prosenttiyksiköllä ja sähköenergian tasausveron poistamisen vaikutus tasausveron kertymään on vuositasolla noin 200 miljoonaa markkaa ja vuonna 1991 noin

40 miljoonaa markkaa. Muutosten vaikutus kuluttajahintaindeksiin olisi -0,03 prosenttia vuonna 1991.

3. Voimassaoloaika

Esitys liittyy vuoden 1991 tulo- ja menoarvioon ja se on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki olisi saatettava voimaan 1 päivästä tammikuuta 1991 ja se olisi voimassa 31 päivään joulukuuta 1991. Tasausverotaulu-

kon muutokset tulisivat voimaan 1 päivästä lokakuuta 1991.

4. Säättämisjärjestys

Lakiehdotus on käsiteltävä siinä järjestyksessä, jota on noudatettava säädettäessä kannettavaksi veroa yhdeltä vuodelta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

L a k i

tasausverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 23 päivänä joulukuuta 1971 annetun tasausverolain liitteenä oleva verotaulukko, 6 §:n 1 momentti ja 10 §,

sellaisina kuin ne ovat, lain liitteenä oleva verotaulukko ja 6 §:n 1 momentti, 11 päivänä joulukuuta 1987 annetussa laissa (968/87) ja 10 § 17 päivänä marraskuuta 1989 annetussa laissa (981/89), näin kuuluviksi:

6 §

Teollisuuden käyttöön tulevat raaka-aineet, tuotantotarvikkeet ja investointitavarat ovat tasausverottomia, milloin tasausverottomuus ei aiheuta haittaa kotimaiselle tuotannolle. Tullihallitus myöntää maahantuojan kahden vuoden kuluessa tekemästä hakemuksesta tasausverottomuuden edellä tarkoitetuille tavaroille ehdolla, että verottomuuden osoitetaan tulevan asianomaisen teollisuuden hyväksi. Tullihallitus vahvistaa myös luettelon tavaroista, joille tasausverottomuus myönnetään edellä mainituin perustein hakemuksetta.

— — — — —

10 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1972. Sitä sovelletaan tavaraan, joka luovutetaan tullivalvonnasta lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen, kuitenkin ennen 1 päivää tammikuuta 1992.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1991. Lain liitteenä olevan verotaulukon muutokset tulevat voimaan 1 päivänä lokakuuta 1991.

Helsingissä 11 päivänä syyskuuta 1990

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Matti Louekoski*

VEROTAULUKKO

Tullitariffin nimike		Tasausvero % tullausravosta 1.1.1991 alkaen 1.10.1991 alkaen	
11. Ryhmästä nimikkeet	11.01—06	2,8	2,5
	11.07	3,3	3,0
	11.08—09	2,4	2,1
15. Ryhmästä nimikkeet	15.01—18	2,4	2,1
	15.19—20	2,6	2,3
	15.21	2,4	2,1
	15.22	2,4	2,1
16. Ryhmä		2,4	2,1
17. Ryhmä		4,1	3,8
18. Ryhmästä nimikkeet	18.01.B:stä kaakaopavut, paahdetut	4,1	3,8
	18.03—06	4,1	3,8
19. Ryhmästä nimikkeet	19.01	2,4	2,1
	19.02—05	2,8	2,5
20. Ryhmä		2,4	2,1
21. Ryhmä		2,4	2,1
22. Ryhmä		3,3	3,0
24. Ryhmästä nimike	24.02	1,0	0,7
25. Ryhmästä nimikkeet	25.12	4,6	4,3
	25.22—23	3,5	3,2
	25.26	4,6	4,3
27. Ryhmästä nimikkeet	27.10.D:stä vaahdonestovalmisteet	2,6	2,3
	27.16	4,5	—
28. Ryhmä		2,6	2,3
29. Ryhmästä nimikkeet	29.01—35	2,6	2,3
	29.36—42	2,0	1,7
30. Ryhmästä nimikkeet	30.05	1,5	1,2
	30.06	2,0	1,7
31. Ryhmästä nimikkeet	31.02—05	2,0	1,7
32. Ryhmästä nimikkeet	32.01—06	2,6	2,3
	32.07—15	2,0	1,7
33. Ryhmä		2,0	1,7
34. Ryhmä		2,0	1,7
35. Ryhmästä nimikkeet	35.01—03	2,0	1,7
	35.04	2,6	2,3
	35.05—06	2,0	1,7
	35.07	2,6	2,3
36. Ryhmä		2,0	1,7
37. Ryhmästä nimikkeet	37.01—04 muut paitsi valotetut valokuvauslaatat ja -filmit	2,0	1,7
	37.05—06	2,5	2,2
	37.07	2,0	1,7

Tullitariffin nimike		Tasausvero % tulla-arvosta	
		1.1.1991 alkaen	1.10.1991 alkaen
38. Ryhmästä nimikkeet	38.01—02	2,0	1,7
	38.03—04	3,1	2,8
	38.05—07	2,6	2,3
	38.08—14	2,0	1,7
	38.15—23	3,5	3,2
39. Ryhmästä nimikkeet	39.01—21	2,6	2,3
	39.22—26	1,8	1,5
40. Ryhmästä nimikkeet	40.02	2,6	2,3
	40.05—17	1,8	1,5
41. Ryhmästä nimikkeet	41.04—11	2,5	2,2
42. Ryhmä		2,5	2,2
43. Ryhmästä nimikkeet	43.02—04	2,5	2,2
44. Ryhmästä nimikkeet	44.05—21	2,7	2,4
45. Ryhmästä nimikkeet	45.03—04	2,4	2,1
46. Ryhmä		1,8	1,5
47. Ryhmästä nimikkeet	47.01—06	3,1	2,8
	47.07	2,4	2,1
48. Ryhmästä nimikkeet	48.01—11	3,2	2,9
	48.12—14	2,4	2,1
	48.15—16	1,5	1,2
	48.17—19	2,4	2,1
	48.20—21	2,5	2,2
	48.22—23	2,4	2,1
49. Ryhmä		2,8	2,5
50. Ryhmästä nimikkeet	50.04—50.07	1,5	1,2
51. Ryhmästä nimikkeet	51.06—51.13	1,5	1,2
52. Ryhmästä nimikkeet	52.05—12	1,5	1,2
53. Ryhmästä nimikkeet	53.06—11	1,5	1,2
54. Ryhmästä nimikkeet	54.01—03	1,5	1,2
	54.04—05	2,6	2,3
	54.06—08	1,5	1,2
55. Ryhmästä nimikkeet	55.01—04	2,6	2,3
	55.05—15	1,5	1,2
56. Ryhmä		1,5	1,2
57. Ryhmä		1,5	1,2
58. Ryhmä		1,5	1,2
59. Ryhmä		1,5	1,2
60. Ryhmä		1,5	1,2
61. Ryhmä		1,5	1,2
62. Ryhmä		1,4	1,1
63. Ryhmästä nimikkeet	63.01—08	1,5	1,2
	63.09—10	1,4	1,1
64. Ryhmästä nimikkeet	64.01—02	1,8	1,5
	64.03—06	1,5	1,2
65. Ryhmä		1,4	1,1
66. Ryhmä		1,5	1,2
67. Ryhmä		1,5	1,2
68. Ryhmä		3,5	3,2
69. Ryhmästä nimikkeet	69.01—08	3,5	3,2
	69.09—14	1,8	1,5

Tullitariffin nimike		Tasausvero % tulla-arvosta	
		1.1.1991 alkaen	1.10.1991 alkaen
70. Ryhmä		1,8	1,5
71. Ryhmästä nimikkeet	71.01—05	1,5	1,2
	71.06—12	3,0	2,7
	71.13—17	1,5	1,2
72. Ryhmä		2,8	2,5
73. Ryhmästä nimikkeet	73.01—07	2,8	2,5
	73.08—24	2,2	1,9
	73.25—26	2,8	2,5
74. Ryhmästä nimikkeet	74.01—09	3,0	2,7
	74.10	2,2	1,9
	74.11	3,0	2,7
	74.12—18	2,2	1,9
	74.19	3,0	2,7
75. Ryhmästä nimikkeet	75.01—03	3,0	2,7
	75.04—08	2,2	1,9
76. Ryhmästä nimikkeet	76.01—02	3,0	2,7
	76.03	2,2	1,9
	76.04—08	3,0	2,7
	76.09—15	2,2	1,9
	76.16	3,0	2,7
78. Ryhmästä nimikkeet	78.01—05	3,0	2,7
	78.06	2,2	1,9
79. Ryhmä		3,0	2,7
80. Ryhmästä nimikkeet	80.01—06	3,0	2,7
	80.07	2,2	1,9
81. Ryhmästä nimikkeet	81.01—03	3,0	2,7
	81.04	2,2	1,9
	81.05—11	3,0	2,7
	81.12	2,2	1,9
	81.13	3,0	2,7
82. Ryhmä		2,2	1,9
83. Ryhmä		2,2	1,9
84. Ryhmästä nimikkeet	84.01	1,9	1,6
	84.02—04	2,2	1,9
	84.05—41	1,9	1,6
	84.42	2,5	2,2
	84.43—83	1,9	1,6
	84.84	2,2	1,9
	84.85	1,9	1,6
85. Ryhmästä nimikkeet	85.01—07	1,6	1,3
	85.08	1,9	1,6
	85.09—11	1,0	0,7
	85.12—15	1,6	1,3
	85.16—31	1,0	0,7
	85.32—44	1,6	1,3
	85.45—47	1,8	1,5
	85.48	1,6	1,3
86. Ryhmästä nimikkeet	86.01—08	2,2	1,9
	86.09	1,8	1,5

Tullitariffin nimike	Tasausvero % tulla-arvosta	
	1.1.1991 alkaen	1.10.1991 alkaen
87. Ryhmästä nimikkeet		
87.01	1,9	1,6
87.02—10	1,8	1,5
87.11—15	2,2	1,9
87.16	1,8	1,5
88. Ryhmästä muut paitsi nimikkeisiin 88.02.30 ja 88.02.40 kuuluvat lentokoneet, kotimaan reittiliikenteessä tai ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä käytettävät	2,2	1,9
89. Ryhmästä nimikkeet		
89.03—08	2,0	1,7
90. Ryhmä	2,1	1,8
91. Ryhmästä nimikkeet		
91.04—07, 09—10, 12—14	2,1	1,8
92. Ryhmästä nimikkeet		
92.01—09	1,5	1,2
93. Ryhmästä nimikkeet		
93.01—03	1,9	1,6
93.04	1,5	1,2
93.05	1,9	1,6
93.06	2,0	1,7
93.07	1,5	1,2
94. Ryhmästä nimikkeet		
94.01	1,8	1,5
94.02	2,1	1,8
94.03—05	1,8	1,5
94.06	2,4	2,1
95. Ryhmä	1,5	1,2
96. Ryhmästä nimikkeet		
96.01—03	1,5	1,2
96.04	2,2	1,9
96.05	1,5	1,2
96.06	1,8	1,5
96.07—16	1,5	1,2
96.17	2,2	1,9
96.18	1,5	1,2

Laki

tasausverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 23 päivänä joulukuuta 1971 annetun tasausverolain liitteenä oleva verotaulukko, 6 §:n 1 momentti ja 10 §,

sellaisina kuin ne ovat, lain liitteenä oleva verotaulukko ja 6 §:n 1 momentti, 11 päivänä joulukuuta 1987 annetussa laissa (968/87) ja 10 § 17 päivänä marraskuuta 1989 annetussa laissa (981/89), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

6 §

Teollisuuden käyttöön tulevat raaka-aineet, tuotantotarvikkeet ja investointitavarat ovat tasausverottomia, milloin tasausverottomuus ei aiheuta haittaa kotimaiselle tuotannolle. Tullihallitus päättää hakemuksesta onko tavara katsottava sellaiseksi, että sille voidaan myöntää tasausverottomuus edellä mainituin perustein. Maahantuojan on tehtävä hakemus kahden vuoden kuluessa tavarán tullauspäivästä. Tullihallitus vahvistaa myös luettelon tavaroista, joille tasausverottomuus myönnetään edellä mainituin perustein hakemuksetta.

10 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1972. Sitä sovelletaan tavaraan, joka luovutetaan tullivalvonnasta lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen, kuitenkin ennen 1 päivää tammikuuta 1991.

Ehdotus

6 §

Teollisuuden käyttöön tulevat raaka-aineet, tuotantotarvikkeet ja investointitavarat ovat tasausverottomia, milloin tasausverottomuus ei aiheuta haittaa kotimaiselle tuotannolle. *Tullihallitus myöntää maahantuojan kahden vuoden kuluessa tekemästä hakemuksesta tasausverottomuuden edellä tarkoitetuille tavaroille ehdolla, että verottomuuden osoitetaan tulevan asianomaisen teollisuuden hyväksi.* Tullihallitus vahvistaa myös luettelon tavaroista, joille tasausverottomuus myönnetään edellä mainituin perustein hakemuksetta.

10 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1972. Sitä sovelletaan tavaraan, joka luovutetaan tullivalvonnasta lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen, kuitenkin ennen 1 päivää tammikuuta 1992.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1991. Lain liitteenä olevan verotaulukon muutokset tulevat voimaan 1 päivänä lokakuuta 1991.

